

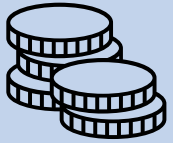
Utredningen om parallella samhällsstrukturer

Utbildnings- och integrationsminister
Simona Mohamsson
Särskild utredare Mathias Wahlsten

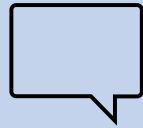
19 augusti 2026

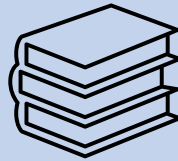
Ny inriktning för integrationspolitiken och arbetet mot utanförskap

**Ekonomisk
integration**

**Språklig
integration**

Utbildning

**Demokratisk
integration**

**Social & kulturell
integration**

Integrationspolitiken läggs om för att bli kravbaserad och betona individens eget ansvar

Arbetet mot utanförskap har fokus på områden där utanförskapet är stort

Parallella samhällsstrukturer i Sverige

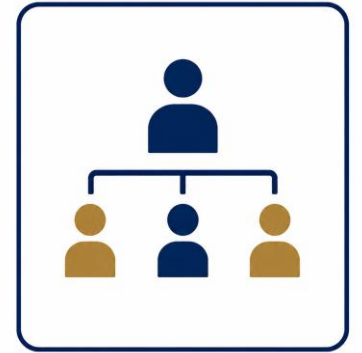
- Hög migration i kombination med bristande integration har lett till ökat utanförskap
- Parallella samhällsstrukturer och släktbaserade kriminella nätverk har förstärkt utanförskapet
- Regeringen tillsatte därför utredningen om parallella samhällsstrukturer för mer kunskap och bättre åtgärder

Parallella samhällsstrukturer

- ett kunskapsunderlag för förbättrad integration och minskat utanförskap

Kollektivistiska och patriarkala normer och maktstrukturer

- Normsystem där gruppens intressen och förväntningar väger tyngre än den enskilda individens rätt att själv forma sitt liv.
- Familj, släkt, klan eller andra informella maktstrukturer kan utöva ett inflytande som begränsar människors handlingsutrymme.

Låg tillit och bristande acceptans för samhällskontraktet

- När tilliten är låg påverkas både individers benägenhet att använda samhällets institutioner och myndigheternas möjligheter att fullgöra sina uppdrag.
- Graden av tillit till staten är också central för i vilken utsträckning det så kallade samhällskontraktet accepteras.

Segregation, utanförskap och diskriminering

- Inte likhetstecken mellan områden där utanförskapet är stort och parallella samhällsstrukturer.
- Segregation och långvarigt utanförskap kan bidra till att sådana strukturer uppstår.
- Vid långvarigt utanförskap riskerar avståndet till det omgivande samhället att öka. Om samhället upplevs som långt borta, eller svårt att nå, uppstår också ett utrymme för andra aktörer att träda in.

Alternativa samhällssystem

- Informella och parallella system för t.ex. rättsskipning, bostadsförmedling, bank- och betalningssystem, försörjning, utbildning och samhällsinformation.
- Enskilda individer riskerar att gå miste om sina lagstadgade rättigheter.
- Skadar legitimiteten hos samhällets ordinarie institutioner.

Kriminalitet och systemhotande brottslighet

- Kan påverka hela bostadsområden samt människors trygghet och handlingsutrymme.
- Påverkar institutioners möjlighet att fullgöra sina uppgifter, genom otillåten påverkan och infiltration.
- Exempel: släktbaserade kriminella nätverk.

Parallella samhällsstrukturer karaktäriseras av ett antal olika företeelser

Kollektivistiska
och patriarkala
normer och
maktstrukturer

Låg tillit och
bristande
acceptans för
samhällskontraktet

Segregation,
utanförskap och
diskriminering

Alternativa
samhällssystem

Kriminalitet och
systemhotande
brottslighet

PARALLELLA SAMHÄLLSSTRUKTURER

Öka kunskapen och stärk styrning och uppföljning

- Förtydliga målet för politiken mot utanförskap.
- Ge uppdrag till Boverket och SCB att ta fram indikatorer för att mäta förekomst och utveckling av parallella samhällsstrukturer.
- Följ upp parallella normsystem med indikatorer för hedersrelaterat våld och förtryck.
- Tillför medel för forskning om parallella samhällsstrukturer.

Långsiktighet, samordning och lokal förankring

- Utöka stödet till kommunerna i arbetet mot parallella samhällsstrukturer.
- Ge länsstyrelserna uppdraget att stödja kommunernas arbete.
- Utveckla det lokala arbetet med att identifiera, kartlägga och utforma åtgärder mot parallella samhällsstrukturer.

Stärkt arbete där problemen uppstår

- Öka kunskapen om hur negativ social kontroll påverkar arbetsmarknadsetablering.
- Tillsätt en utredning om hur parallell rättsskipning kan motverkas.
- Stärk skolväsendets demokrati- och värdegrundsarbete.
- Stärk arbetet mot otillåten påverkan och infiltration.
- Övriga åtgärder för att stärka samhällets motståndskraft mot parallella samhällsstrukturer.

Ett långsiktigt arbete

- Tillsätt en nationell samordnare mot parallella samhällsstrukturer.
- Samordnaren ska bland annat:
 - Vara pådrivande i arbetet mot parallella samhällsstrukturer och bidra till att arbetet bedrivs långsiktigt, sammanhållet och kunskapsbaserat.
 - Samordna det lokala och regionala arbetet på nationell nivå och vara ett stöd för länsstyrelserna i deras uppdrag att stödja kommunerna i arbetet mot parallella samhällsstrukturer.
 - Främja erfarenhetsutbyte, stödja kunskaps- och metodutveckling och identifiera behov av ytterligare stöd.

Parallella samhällsstrukturer

- ett kunskapsunderlag för förbättrad integration och minskat utanförskap

Åtgärder för att förbättra integrationen och minska utanförskapet

- Språksatsningar i förskola, skola och folkhögskola.
- Krav på kunskaper i svenska och om det svenska samhället för medborgarskap.
- Utredning om svenska språkets ställning.
- Stor bidragsreform: kvalificering till välfärden, bidragstak och aktivitetskrav.
- Integrationsbarometer och undersökning om värderingar.
- Utredning om religiös radikaliserings med fokus på politisk islam.

Utredningen om parallella samhällsstrukturer

Utbildnings- och integrationsminister
Simona Mohamsson
Särskild utredare Mathias Wahlsten

19 augusti 2026

